

[Bolvig]

Vi må naturligvis gøre alt for at ændre forholdene i Sydafrika – jeg deler hr. Steen Folkes afsky for verdens eneste apartheidregime – men det, jeg ønsker, er en drøftelse af, hvilke metoder vi bør anvende, hvilket værktøj vi agter at benytte.

Jeg har, som hr. Steen Folke ved, ofte anmodet regeringen om at undersøge effekten af at forlange en progressiv politik af danske – vestlige – firmaer, så vi ved at bruge disse vestlige brohoveder kan omstyrte raceadskillelsespolitikken. Mange sorte hævder, at det vil være langt den bedste politik.

Jeg har anmodet om, at vi optager kontakt med de hvide modstandere, der jo arbejder energisk på at styrte det nationalistiske regime og på at indføre et multiraciale samfund. Derfor forekommer det mig tåbeligt, at vi fra Norden eller den vestlige verden i øvrigt overhovedet ikke forsøger at skabe kontakt til denne gruppe modstandere, der, som jeg sagde før, måske udgør den eneste chance for at gennemtvinge et fredeligt systemskifte.

Jeg har foreslået – også uden held – at vi vurderer effekten af en samkvemsboykot, der jo netop går ud over de grupper, vi især agter at ramme. Hvis vi ikke vil forsøge disse løsninger og ikke kan få en drøftelse i gang, er der vel kun en økonomisk boykot tilbage, og så ved hr. Steen Folke også, at vi er villige til at fremme bestræbelserne herfor.

Jeg synes, hr. Kelm-Hansen og socialdemokratiet undervurderer betydningen af, at der er vestlige lande, der solidariserer sig med de undertrykte. Hvis de undertrykte føler sig totalt svigtet af Vesten, ved hr. Kelm-Hansen godt, hvor de henvender sig, og det ville være en katastrofe på overordentlig mange områder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om en krisepolitik på lønmodtagernes betingelser.

[Af Gert Petersen (SF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 32. Fremsat 12/12 79).

Forslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):**

Det forslag til folketingsbeslutning, vi i dag har til behandling, blev fremsat den 12. december 1979 midt under folketingets arbejde med regeringens helhedsplan. Regeringsplanen vil i løbet af foråret blive fulgt op af en række andre initiativer, der er under overvejelse i regeringen og vil blive forelagt folketinget.

SFs forslag er benævnt »en krisepolitik på lønmodtagernes betingelser«. Jeg kan være enig i, at vi har meget alvorlige økonomiske vanskeligheder, som til stadighed må vurderes og overvejes i regeringen, folketinget og i den offentlige debat. De problemer, vi står over for, kræver samarbejde og forståelse inden for alle samfundsgrupper, og alle må vise afsavn; ingen kan diktere.

Uanset min gode vilje til at behandle forslaget må jeg dog straks afvise det, selv om jeg må medgive forslagsstillerne, at der er enkeltheder, der naturligt indgår i de initiativer, der allerede er taget eller vil blive foreslået for at løse vore økonomiske vanskeligheder. Forslaget falder i tre dele:

1. Indgreb til forbedring af betalingsbalancen.
2. Indgreb til forbedring af beskæftigelsen.
3. Indgreb til forbedring af den sociale balance.

Inden for den første gruppe sondres mellem hurtigtvirkende midler, midler til strukturomlægning af industri og andet erhvervsliv samt energi- og ressourcepolitik.

Det første forslag er en importafgift på 10 pct., der skal afvikles over to år. Om dette forslag kan jeg kort sige, at vi har anvendt dette middel engang og med et vist held. Afgiften blev imidlertid dengang anvendt i en anden situation, nemlig inden vi gik ind i EF, hvor vi kunne forudse en lettelse af betalingsbalancen som følge af EF-landbrugsord-

[Økonomiministeren]

ningen. Forskellen er endvidere navnlig knyttet til, at den internationale situation er drastisk anderledes. Dengang havde man overalt et højt aktivitetsniveau, og verdenshandelen øgedes stærkt. I dag kæmper alle lande med ledighed og mange med betalingsbalanceproblemer.

Protektionisme er et tilsyneladende enkelt middel til at løse problemerne, i alle tilfælde hvor det kun foretages i et enkelt land. Risikoen for, at eksemplet smitter, er imidlertid stor. Rent bortset fra, at vi er traktatmæssigt forpligtede til ikke at tage sådan et skridt, kan det være meget betænkeligt, når vi tager vore store eksportinteresser i betragtning, og jeg må derfor afvise dette middel.

Så foreslås inden for skatteområdet en værdistigningsafgift og en engangsskat på 6 pct. på indkomster over 150.000 kr. Om værdistigningsafgiften kan jeg kort sige, at forslaget er overflødig, da regeringen som oplyst i statsministerens redegørelse af 6. november 1979 overvejer en løbende beskatning af fast ejendom. Engangsskatten må jeg ligeledes afvise ud fra den betragtning, at det sandsynlige resultat i hovedsagen vil være en reduktion af opsparingen og dermed en forringelse af erhvervenes muligheder for at finansiere investeringerne.

Dernæst foreslås et permanent stop for tinglysning af pantebreve til forbrugsformål. Her har regeringen anvist andre veje til begrænsning, først og fremmest de under overvejelse værende planer om en ændring af fradragsreglerne for renteudgifter på privat gæld. Hertil kommer aftalerne om pensionskassers og forsikringsselskabers långivning og tilstramningen af pengeinstitutternes långivning til forbrugsformål.

Så er der en række forslag om strukturomlægning af industri- og andre byerhverv. For det første tales om omlægning af den offentlige støtte, således at den gøres målrettet og sikrer beskæftigelsen, gavner arbejdsmiljøet og fremmer en samfundsgavnlig produktion.

På papiret ser forslaget nydeligt ud, og faktisk er også de ordninger, vi har, målrettede netop med disse forhold i tankerne. Der tales derefter om større medbestemelsesret for medarbejderne. Hertil bemærkes, at en styrkelse af medarbejdernes medbestemelsesret er regeringens erklærede mål. Bestræbelserne på at realisere denne målsætning fortsætter, som det nylig er fastslået, men der

bør efter vor opfattelse ikke i denne henseende gøres forskel mellem virksomheder, der benytter sig af de erhvervsfremmende ordninger, og virksomheder, der finansierer deres aktiviteter ad anden vej.

Der foreslås endvidere nedsat et hurtigtarbejdende udvalg, der skal gennemgå hele det eksisterende tilskudssystem. Hertil kan jeg oplyse, at erhvervsfremmeordningernes virkning og administration løbende følges af regeringen for at se, om de virker efter hensigten. Nye initiativer vil utvivlsomt være påkrævet, og industriministeren vil overveje disse i samarbejde med repræsentanter for erhvervsorganisationerne og medarbejdernes organisationer. På grundlag heraf vil industriministeren i løbet af indeværende samling fremsætte en redegørelse for regeringens industripolitiske hensigter.

SF anbefaler, at der straks påbegyndes en afvikling af skattemæssige fradrag, der vedrører erhvervslivet, herunder bygningsafskrivninger, varelagerafskrivning, henlæggelse til investeringsfond og investeringsfradrag.

Om det sidste kan siges, at lov om midlertidigt investeringsfradrag for maskiner, inventar og lignende driftsmidler allerede er ophævet ved lov nr. 535 af 28. december 1979 med virkning for anskaffelse af maskiner, inventar og lignende driftsmidler, som finder sted efter den 31. december 1979.

Ændring af reglerne om skattemæssige afskrivninger på bygninger overvejes af regeringen. Regeringens overvejelser om dette spørgsmål er ikke tilendebragt, men umiddelbart forestiller man sig ikke en afvikling af reglerne, som det her foreslås.

Også med hensyn til varelagernedskrivningerne må der foretages nærmere undersøgelser, før der tages stilling til eventuelle ændringer i reglerne. Man må bl. a. være opmærksom på den likviditetsbelastning, et indgreb på dette område kan betyde for erhvervslivet.

Regeringen har ikke ment at burde overveje en afvikling af loven om investeringsfonds ud over den ændring, der skete ved lov nr. 537 af 28. december 1979 om ændring af investeringsfondsloven og etableringskontoloven. Det var ophævelsen af adgangen til forlods afskrivning på kommanditanparter og udbyttekontrakter.

SF har dernæst fremsat et forslag om en lovgivning, der sikrer folketing og regering

[Økonomiministeren]

afgørende indflydelse på centrale dele af kapitalmarkedet og visse institutioner. Pengeinstitutternes udlånsaktivitet er imidlertid, så langt det er hensigtsmæssigt, under kontrol. Realkreditinstitutternes udlån til andet end erhvervsformål, boliginvesteringer og ejerskifter er under kontrol. Det samme gælder forsikringselskaber og pensionskasser. Hvad er det for centrale dele af kapitalmarkedet, vi ikke allerede gennem dette aftalesystem har indflydelse på?

Herefter følger et afsnit med en stribe af forslag vedrørende energi- og ressourcepolitik. Her må jeg henvise til, at regeringen så sent som i går her i salen grundigt redegjorde for sin holdning til disse spørgsmål.

Endelig tales der i dette hovedafsnit om en række ændringer i skatte- og afgiftslovene for at tilskynde til besparelse af energi. De fleste af dem er gengangere fra SFs forslag i marts 1978 og februar 1979, som på disse tidspunkter blev afvist af folketinget.

Specielt vedrørende spørgsmålet om en afgift af store lyst- og motorbåde kan jeg oplyse, at dette emne allerede overvejes af ministeren for skatter og afgifter.

Med hensyn til afsnittet om indgreb til forbedring af beskæftigelsen kan jeg sige, at regeringen på mange punkter er enig med SF, ja, så enig, at vi allerede har sat arbejdet i gang for længe siden, jfr. statsministerens redegørelse af 6. november 1979. En 3-årig beskæftigelsesplan med en årlig beløbsramme for de offentlige udgifter på 4½ mia kr. er under udarbejdelse.

Til slut er der afsnittet om indgreb til forbedring af den sociale balance. Der er først tale om en fradragsreform, som skal finansiere en forhøjelse af personfradraget.

Tanken om en fradragsreform har vi allerede taget op, men provenuet vil vi anvende noget anderledes. Regeringen har fremsat et lovforslag om omlægning af fradragsretten for private nettorenteudgifter over en årrække, og der er vedtaget et forslag til folketingsbeslutning om dette. SF stemte for dette forslag til folketingsbeslutning. Det merprovenu, der opnås ved omlægningen af rentefradraget, skal efter folketingsbeslutningen benyttes til en forlængelse af det såkaldte proportionalsskattestræk.

Af statsministerens redegørelse i folketinget den 6. november sidste år fremgår det, at regeringen vil søge gennemført en forenkling

af skattesystemet gennem sanering af visse skattemæssige fradrag. Regeringen har endnu ikke afsluttet overvejelserne på dette område, ligesom der ikke er taget stilling til anvendelse af merprovenuet, og regeringen kan derfor ikke gå ind for beslutningsforslagets udtalelse om dette spørgsmål.

Dernæst følger et forslag om nedsættelse af momsen for visse fødevarer til 10 pct., evt. gennem en refusionsordning. Dette forslag har allerede været til behandling her i tinget den 5. februar 1980, og jeg finder derfor ingen anledning til at gå nærmere ind på forslaget.

Forslaget om forhøjelse af selskabsskatten til 50 pct. og en ophævelse af dobbeltbeskatningen er allerede blevet afvist i forbindelse med gennemførelsen af regeringens forslag om forhøjelse af skatten til 40 pct.

Om forslaget til beskatning af kursgevinster som almindelig indkomst kan jeg oplyse, at regeringen undersøger fordele og ulemper ved en sådan ordning.

Så er der forslagene om skærpelse af formueskatten og arve- og gaveafgifterne. Det første er allerede gennemført, og det andet er der på nuværende tidspunkt ikke planer om. Jeg kan dog oplyse, at der er nedsat et udvalg, hvis opgave bl. a. er at foretage en væsentlig forenkling af hele systemet.

Forslaget om en særlig bistand til lavindkomstgrupper som følge af stigende oliepriser hører til dem, der allerede er taget højde for. Hvad angår forslaget om også at forbyde udstykning af ejerlejligheder i udlejningsejendomme, der er opført efter 1966, er det regeringens opfattelse, at disse ejendomme er opført under den forudsætning, at de senere kunne opdeles i ejerlejligheder. Der er på denne baggrund ikke tanker om at foreslå forbud mod at forbyde opdeling af sådanne ejendomme.

Hermed skulle jeg være igennem en vurdering af alle de forslag, der indgår i forslaget til folketingsbeslutning. Konklusionen er altså, at regeringen må afvise forslaget som værende unødvendigt efter vedtagelsen af helhedsplanen og den opfølgning, som er under forberedelse.

Hans Jørgen Jensen (S):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Kaj Poulsen, ikke har mulighed for at være til

[Hans Jørgen Jensen]

stede, skal jeg fremføre de synspunkter, socialdemokratiet har til dette forslag.

Jeg kan give min fulde tilslutning til de bemærkninger, som økonomiministeren just har gjort, og jeg vil derfor ikke gå ind i enkeltheder om det foreliggende forslag fra socialistisk folkeparti. Man skal naturligvis altid glæde sig over positive tanker fra alle kredse i folketinget og i samfundet, som ønsker at medvirke til løsning af vanskelige problemer. SF og andre partier erkender, at vi har store betalingsbalance- og arbejdsløshedsproblemer, og alle partier har en helhedsplan, som forudsætter, at det er den helhedsplan, som skal gennemføres; det hele nytter ikke noget som helst, hvis den slås i stykker. Jeg er af den opfattelse, at SFs plan er en sådan plan, og selv om mit parti og jeg personlig mener, at der er mange gode enkeltheder i SFs plan, er den ikke realistisk, fordi der ikke er politisk mulighed for at gennemføre en lang række af disse tanker.

Jeg vil gerne minde SF om socialdemokratiets forslag til en 18 punkts afstemt helhedsplan, som jo tog sigte på løntilbageholdenhed, både hvad angik dyrtidsreguleringen, taktreguleringen og minimallønssystemet, mod til gengæld at få en obligatorisk overskudsdeling med central fond. Hvis dette forslag var blevet gennemført som tiltænkt, ville det have gjort vort erhvervsliv mere konkurrencedygtigt, ville have formindsket betalingsbalanceunderskuddet og det, som er meget vigtigt: have øget beskæftigelsen. Til dette forslag skal jeg bare erindre om, at der også knyttede sig forslag af skattepolitisk karakter, prisstop og lønstop m. v.

Men hvor var SF henne i den debat? Vi oplevede, da det drejede sig om overskudsdeling, at SFs hovedbestyrelse vel næsten var splittet fra isse til hæl, idet man kun ønskede at gennemføre de populære ting og ikke på nogen måde ønskede at medvirke til den nødvendige politik. Derfor oplevede man i virkeligheden, at SF gik sammen med de borgerlige partier og måske ødelagde muligheden for at gennemføre begyndelsen til økonomisk demokrati. Skal dette land klare sine problemer, er tiden efter vores opfattelse inde til at skaffe risikovillig kapital til erhvervslivet, og lønmodtagerne skal være med til at skaffe denne kapital. De gamle systemer, hvor det alene er strømpeskafspolitikken med opsparing via banker og sparekas-

ser, tilhører en tid, som er forbi, de kan ikke klare problemerne alene. Det er mit håb, at såvel de borgerlige partier som SF snart vil indse dette. Ved overskudsdeling vil der blive skabt et fælles eje af produktionsmidlerne og et samarbejdende arbejdsmarked. Vi har brug for denne nytænkning i de kommende måneder.

Socialdemokratiet indbyder til samarbejde herom, men vi må afvise det foreliggende forslag af SF.

Brøndsted (V):

Det er en lidt speciel form, vi her har fået et forslag i fra SF. Jeg ved ikke, om man skal sige, at det er folketinget, der nu skal vedtage SFs partiprogram, i hvert fald er det alt godt fra havet. Dette er et beslutningsforslag, der i sig selv har en lang række underforslag, som kommer til individuel behandling i dette ting; bl. a. kommer der et af dem på tirsdag.

Jeg skal derfor ikke gå ind på de enkelte komponenter, men blot anføre, at venstre finder en sådan politik forkert, ja, vi finder den skadelig, når det gælder om at løse den svære opgave, der foreligger med at redde landets økonomi. Opgaven er ikke den at lave et straffetogt mod erhvervene og gøre dem afhængige af selektive støtteforanstaltninger med et ideologisk tilsnit. Tværtimod må venstre ønske erhvervsfremme ved generelle klimaforbedringer. Men jeg tror også, vi kan sige, at hensigten er ganske klar: SF ønsker at bide socialdemokratiet i benene på et tidspunkt, hvor regeringen står over for sandhedens time om vor økonomi. SF ved godt, at en kommende politik fra regeringen må følge ganske andre veje i det væsentlige. Regeringens afslag på denne model er det, der skal bruges i SFs politik. Det viser klart, at den grundstamme, vi så i december 1979: S, R og SF, er ved at gå i forvitring; en ansvarlig økonomisk politik kan den i hvert fald ikke bære.

Kjelgaard (KF):

Da mit partis ordfører i den foreliggende sag, hr. Gammelgaard, ikke kan være til stede, skal jeg på mit partis vegne fremføre nogle synspunkter.

Jeg vil gerne først sige, at jeg ikke fatter, at SF, der ellers kalder sig et demokratisk

[Kjølgaard]

parti, kan finde på at fremsætte et sådant forslag, finde på at opfordre regeringen til at lovgive på én samfundsgruppes betingelser for regning alle andre samfundsgrupper. Det er faktisk noget af det mest udemokratiske, vi har set i lang tid.

På den anden side skal SF selvfølgelig ikke have utak for at tone rent flag, selv om det er udemokratiske, og selv om beslutningsforslaget indeholder elementer, der er i direkte strid med aftaler indgået med andre lande.

Dansk produktion er fortsat grundlaget for vort velfærdssamfund. Dansk konkurrenceevne er i forvejen hårdt belastet, den er blevet det mange gange, ikke mindst ved sidste indgreb i december, så det er ikke just nye byrder på erhvervslivet, der løser vore problemer.

Jeg er også lønmodtager, men jeg vil nødig stiltiende acceptere, at SF med det forslag, der her foreligger, giver sig ud for at varetage også mine interesser. Forslaget er inkonsekvent på en lang række områder – jeg skal ikke gå i detaljer med det – men det rammer primært erhvervslivet hårdt, det fordyrer en række ting, ikke bare for erhvervslivet, men også for lønmodtagerne. Forslagene skaber bureaukrati og løser ingen problemer hverken i relation til beskæftigelsen eller i relation til vores gæld til udlandet. Det er den stik modsatte krisepolitik, Danmark har brug for.

Nymann (FP):

Fremskridtspartiet mener, at det, der her foreligger, er et stykke teoretisk, socialistisk og virkelighedsfjernt makværk, der ikke har nogen som helst baggrund i virkeligheden. Det kan ikke bruges til noget som helst nogen steder. De eneste steder, hvor man har set det kørt lidt ud i virkeligheden, er i de østlige lande, og hvis det er dér, man vil hen, er man på rette spor. Men er det det danske velfærdssamfund som sådant, man ikke vil udbygge, men bare nogenlunde beholde, er dette her i alle tilfælde ikke vejen. Det er det stik modsatte. Derfor er der intet, vi kan støtte; overhovedet ikke. Det kan ikke bruges til noget som helst. Det er kun begrænsninger, reguleringer, tilskud, hjælp og dirigering af staten fra nogen og til nogen. Det kan ikke bruges til noget som helst. Det kan ikke

være ringere, og derfor skal det forkastes på enhver måde. Det er komplet værdiløst.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der er noget, der tyder på, at vi har ramt plet med nogle af tingene i alt fald.

I TV tirsdag aften blev statsministeren citeret for at sige, at det ville være udmærket, om der blev indledt nogle politiske drøftelser om kommende politiske indgreb, men at initiativet til sådanne drøftelser måtte komme fra andre partier og ikke fra regeringen. SF ser gerne, at dette forslag ses i lyset af denne udtalelse. Det må efterhånden være klart, at de traditionelle metoder, hvorpå man hidtil har søgt at klare de store problemer, vi har, nemlig betalingsbalancen og beskæftigelsen, ikke har slået til.

Dertil kommer, at de lande, vi traditionelt handler med, fører den samme krisepolitik, det vil sige indkomstpoltik, med det resultat, at der også i de lande er mindre købekraft til at købe de eksportvarer, som vi forsøger at producere flere af for at klare vore betalingsbalanceproblemer.

Dette betyder naturligvis ikke, at vi skal holde op med at producere varer til eksport, men tiden må være inde til, at vi retter opmærksomheden mere mod importen, end vi hidtil har gjort.

Et af midlerne til at gå i den retning er at skaffe tid til at omlægge den offentlige erhvervsstøtte, og et af midlerne vil være at indføre denne importafgift, for den vil med det samme mindske vort betalingsbalanceunderskud.

Der gives store beløb i erhvervstilskud både direkte og indirekte via skattesystemet, men ingen ved præcis, om de har en fornuftig virkning eller ikke. Nogle af dem har formodentlig kun den virkning, at de betyder et merforbrug hos modtageren. Det er nødvendigt, at disse tilskud bliver mere målrettede, ikke mindst . . .

Den fg. formand (Arentoft):

Må jeg bede om ro dernede bag i salen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er nødvendigt, at disse tilskud bliver mere målrettede, ikke mindst så importkonkurrerende virksomheder bliver styrket.

[Lilli Gyldenkilde]

Et af de største problemer, vi står med, er, at import af olie belaster vor betalingsbalance ud over alle grænser. SF har fremsat en lang række energiforslag, der vil komme til debat i næste uge, og disse forslag vil både hjælpe til at mindske importen og samtidig skabe beskæftigelse.

I den forbindelse kan det undre, at regeringen ikke for længst har opfordret danske virksomheder til at gå stærkere ind i det rørarbejde, der skal bruges i forbindelse med naturgassens ilandførelse.

På det energipolitiske område kan der skabes mange nye arbejdspladser, og også boligområdet: byfornyelse og byforbedring, er områder, der er behov for.

Hvad angår ungdomsarbejdsløsheden, der jo ikke klares med den ungdomsgaranti, regeringen sætter i gang i to forsøgsamter, foreslår vi genindførelse af EFG-løn; EFG-uddannelserne må udbygges, og det offentlige må gå forrest med praktikpladser. De erfaringer, der allerede er gjort med genbrugsvirksomhed for beskæftigelsespenge, bør bruges yderligere.

Der er flere områder inden for det offentlige, der råber på mere arbejdskraft, f. eks. åndssvageforsorgen, plejehjem og sygehuse. Alle disse områder har brug for personale, og kommuner og amter burde opfordre til at ansætte mere personale. Det forekommer helt grotesk, at folketinget hellere vil udbetale understøttelse end give meningsfyldt arbejde og en god service til patienter på sygehuse, plejehjem samt åndssvageforsorgens institutioner.

Den alt for store ledighed, vi har, der for en stor dels vedkommende rammer kvinder, gør det nødvendigt med en ekstraordinær indsats på dette område som skitseret i forslaget. Afskaffelse af overarbejde og en udvidet barselorlov vil også mindske ledigheden.

I SFs kriseplan er der dels en engangsskat, dels afgifter, og der er forskellige skatteforslag, der medfører øget skattebyrde, men vel at mærke for de grupper, der kan tåle det bedst.

Da vi ønsker, at byrderne fordeles retfærdigt, foreslår vi en nedsættelse af momsen på fødevarer. Det mener vi vil være til gavn for de dårligst stillede pensionister, uddannelsessøgende, børnerige familier og lavtlønnede.

Det, vi her fremlægger, er en afbalanceret plan til at afhjælpe ledigheden, mindske be-

talingsbalanceproblemet samt holde de dårligst stillede skadesløse. Planen skal ses som et oplæg til en diskussion om en krisepolitik, der er mere forsvarlig end den, vi hidtil har set, og noget af det, der allerede er sagt, tyder på, at det er en kriseplan, der er ganske anderledes end det, vi hidtil har set, og derfor håber vi på en fornuftig snak om disse ting.

Niels Helveg Petersen (RV):

Med taletider på 5 minutter må jeg sige at dette forslag til folketingsbeslutning ikke er nogen særlig god form. Skulle man yde forslaget retfærdighed, måtte man jo foretage en omfattende gennemgang, og jeg kan sige for min del, at en sådan omfattende gennemgang ville blive ganske overordentlig kritisk.

Forslagets titel vil jeg opholde mig lidt ved, for jeg synes, den er udtryk for en form for fraseologi, som SF skulle holde sig for god til. »En krisepolitik på lønmodtagernes betingelser« er noget nær så indholdsløst og postuleret, som det kan være. Det er i hvert fald efter min opfattelse heller ikke i realiteten sådan, at bare ting, der går ud på at forringe erhvervenes vilkår, kan betegnes som værende på lønmodtagernes betingelser; lønmodtagerne, altså de 80-85 pct. af os, er også tjent med, at erhvervene kan fungere.

Der er her ikke tale om egentlige forslag, men om et sæt af forestillinger, og bortset fra enkeltheder i det energipolitiske, som vi i øvrigt kommer til at diskutere i næste uge, og i beskæftigelsesafsnittet må jeg i det store og hele tage stærkt afstand fra enkelthederne.

Det gælder det, der hedder den målrettede eller stærkt selektive erhvervsstøtte. For meningen med den kan jo kun være at tilvejebringe en højere grad af central styring af vore erhverv, og lad mig bare for dog at få lidt debat i gang stille det spørgsmål: kan jeg få tre gode eksempler på, hvilke brancher eller virksomheder der skal nyde godt af den målrettede støtte? Jeg vil gerne have fem, men det tror jeg er for stort et krav, så kan jeg bare få tre, vil jeg dog i det mindste have lidt tilfredshed med debatten, for så har jeg dog fået noget ud af den.

Er det B&W? Er det cykelfabrikker? Er det Lego? Hvad er det for virksomheder og brancher, som skal nyde godt af de målrettede erhvervstilskud? Hvilken form skal de i

[Niels Helveg Petersen]

øvrigt have? Hvor store skal de være? Hvad er det, dette her drejer sig om?

Når man her vil foretage en omfattende omlægning af fradragsregler og andet for vore erhverv, må man også, synes jeg, gøre os andre den tjeneste at specificere en lille smule, hvad det egentlig er, man har haft i tankerne.

Importafgiften må jeg afvise. Det er en misforståelse, at den blev brugt med held i året forud for vores indtræden i EF. Jeg mener i det store og hele ikke, at den importafgift havde gavnlige virkninger for vore erhverv.

Hvad angår nedsættelse af momsen på fødevarer, mener jeg, det er at komplicere en i øvrigt teknisk udmærket lovgivning og med meget små resultater i retning af social opretning.

Afvikling af afskrivningsreglerne vil med garanti sætte yderligere gang i det fald i investeringerne, vi oplever, og ville øjeblikkelig skabe øgede beskæftigelsesvanskeligheder.

Der er al mulig grund til en omfattende debat om vores økonomi, men jeg finder ikke, det foreliggende forslag er et egnet grundlag.

Lad mig til sidst sige, at der er én fjer i hatten, jeg ikke synes SF skal tage med herfra, nemlig at det skulle være en særlig utraditionel tankegang, der her er præsteret; jeg synes, den er ganske overordentlig traditionel.

Brusvang (CD):

På centrum-demokraternes vegne har jeg følgende bemærkninger til SFs beslutningsforslag om en krisepolitik.

Der står et par linjer i starten om målene, og de er smukke, derefter følger en opremssning af en lang række midler, som jeg på afgørende vis må tage afstand fra. Jeg tør ikke udelukke, der er et enkelt forslag, vi muligvis kunne medvirke til, men om det samlede sæt af forslag må jeg sige, at det afvises med den begrundelse, at nogle af forslagene er i strid med vore internationale forpligtelser, at jeg må anse nogle af forslagene for direkte skadelige, og at en række af de øvrige forslag for mig at se er udtryk for en skrivebordsfilosofi, en skrivebordssocialisme, en fantasiverden.

Jeg kan med disse bemærkninger afvise forslaget.

Jeg vil benytte lejligheden til at fremføre nogle enkelte af CDs hovedsynspunkter vedrørende den økonomiske krise, vi har.

CD ønsker snarest muligt et regeringsudspil, for partierne er utålmodige, og befolkningen er forståeligt utålmodig. I forbindelse med dette udspil, der formentlig må blive ret omfattende, så jeg gerne, at regeringen fandt sine egne ben i spørgsmålet om, hvor alvorligt man egentlig vurderer krisen. Vi har noteret os hr. Heinesens vurdering. Vi har noteret os nationalbankdirektørens, det er, som om regeringen tager betydelig mere afslappet på det, og når man så i går læste EF-Kommissionens formands, Roy Jenkins', vurdering ikke bare af den danske krise, men af krisen i de vesteuropæiske lande som helhed, fik man det indtryk, at regeringens vurdering, sådan som den hidtil er blevet formuleret, ikke er dækkende, og regeringen må derfor leve op til det ansvar over for befolkningen at fastslå nødvendigheden af, at der virkelig foretages indgreb.

CD ønsker endvidere en indkomstpolitik. Denne politik blev i december måned tabt på gulvet, i hvert fald delvis, af regeringen, og det bevirkede, at tilliden i erhvervslivet til en indkomstpolitik for tiden kan ligge på et meget lille sted. Denne tillid må genoprettes, og derfor må regeringen komme med forslag om nye veje, nye metoder; vi undgår ikke en indkomstpolitik.

CD ønsker endvidere besparelser i den offentlige sektor. Regeringen har nedsat sit Heinesenudvalg, og det er udmærket, men det er lidt mindre udmærket, når dette udvalgs enkelte medlemmer alle – eller i hvert fald en hel del af dem – hver for sig har meddelt offentligheden, at de og de områder kan der i hvert fald ikke røres ved; hvis man lægger udtalelserne sammen, er der næsten ikke noget tilbage. Det er klart, at det betager én tilliden til, at der kommer et fornuftigt resultat. Når man så også betænker de dårlige erfaringer, vi har haft med spareudvalg – jeg tænker her på den udmærkede artikel, som redaktør Solveig Rødsgaard skrev i Berlingske Tidende – altså at vi har haft masser af spareudvalg og målene har hver gang været meget smukke, men resultaterne har været meget små, så må jeg tilstå, at det ikke er rart, at man er startet på den måde, som sket

[Brusvang]

er; men at arbejdet skal gøres, er vi da enige i.

CD ønsker videre, at der i den pakke eller det udspil, regeringen må komme med, er en række ting, som sigter på et bedre erhvervs-klima. Vi har lige haft en erhvervsdebat, og jeg kan henvise til de 10-15 konkrete forslag, som CD har fremført i denne debat.

CD ønsker endelig, at det nye udspil også må omfatte en mere konkret stillingtagen fra regeringens side til vor energipolitik. Jeg henviser herved til, at EF-Kommissionens formand, Roy Jenkins, i den tale, han holdt i EF-Parlamentet for et par dage siden, ikke bare malede et meget dystert billede af den økonomiske krise i de vesteuropæiske lande, men også pegede på, at det var aldeles afgørende, at de vestlige lande mandede sig op i spørgsmålet om en energipolitik, og han fremhævede her specielt spørgsmålet om at få a-kraften i gang de steder, hvor den ikke var kommet i gang.

Waldorff (VS):

Jeg er lidt bange for, at jeg ikke kan leve helt op til de store økonomisk-politiske linjer, som den foregående taler trak op, så man må klare sig med mindre.

Hr. Kjelgaard karakteriserede dette forslag på den måde, at det var et udemokratisk forslag, fordi det gav udtryk for intentioner om at føre politik på en bestemt klasses betingelser imod resten, som det hed. Det var en præcis karakteristik af den økonomiske politik, som er blevet ført siden 1975 – i øvrigt længere, men meget konsekvent siden 1975 – en udemokratisk politik, som konsekvent med udgangspunkt i arbejdsgiverinteresser har vendt sig imod lønarbejderinteresser, har grebet ind den ene gang efter den anden i de aftaler, som arbejderne har indgået med arbejdsgiverorganisationerne. Jeg synes, det var en præcis karakteristik.

På trods af, at vi er enige med SF på en lang række områder og om en masse konkrete ting i forbindelse med, hvilken krisepolitik der kan føres på lønarbejdernes betingelser, er vi som bekendt uenige om nogle vigtige principper i krisepolitikken, og jeg vil nævne 4 ting.

For det første deler vi ikke den tro, som SF gang på gang lægger frem, på, at krisen kan løses inden for de rammer, der eksisterer

i dette samfund. For det andet at vi ikke som SF mener, at man skal gå ind i støtteordninger på erhvervslivets betingelser, sådan som SF gør med den selektive erhvervsstøtte. Vi mener for det tredje ikke, at man skal satse på nationale løsninger, som strider imod den internationale arbejderbevægelses interesser. Og vi mener for det fjerde ikke som SF, at vi skal acceptere, at lønarbejderne pålægges afgiftsbyrder som led i forsøgene på at bekæmpe betalingsbalanceunderskuddet.

Disse ting betyder, at vi ikke kan støtte dette forslag om en krisepolitik på lønarbejdernes betingelser.

Derudover har vi vores dybe skepsis over for selve projektet, altså fidusen ved at opstille et program, som man forsøger at overtale socialdemokratiet til at gå med på. Den afgørende forskel er, at socialdemokratiet først og fremmest satser på det, de kalder krisens løsning, altså at finde såkaldte kriseløsninger, som bygger på de eksisterende betingelser, det vil sige erhvervslivets fri råderet, og det vil også sige en krisepolitik, som slet og ret er en opvarmning til den næste krise, hvorimod vi siger, at vi må satse på politiske mål, som stiller lønarbejderne bedre både i den nuværende situation, og som også – og måske især – giver lønarbejderne nogle muligheder for en socialistisk udvikling på længere sigt, og det kan selvfølgelig ikke forenes med de kapitalistiske krav til en krisepolitik, som socialdemokratiet retter sig ind efter. Derfor kan man have sin tvivl om selve projektets værdi.

Men som jeg sagde, er der en række ting, som vi er enige i. Vi har før bl. a. diskuteret hele skatteområdet, hvorom SF har haft et forslag til første behandling, som vi i det store og hele var enige i. Beskæftigelsessiden, som også indgår i dette forslag, om at skabe beskæftigelse igennem en indsats på energiområdet, på boligområdet med byfornyelse og bygning af institutioner, med hensyn til udbygning af kollektiv trafik. Sådan noget som barselorlov, bekæmpelse af ungdoms- og kvindearbejdsløsheden er ting, som vi altid eller i hvert fald meget lang tid har været enige med SF om, og som både SF og vi har ført frem ved forskellige lejligheder.

Også med hensyn til selve energipolitikken er der en høj grad af enighed, men der er også nogle af midlerne, som vi er uenige i, og det gælder f. eks. tilskudsordningerne.

[Waldorff]

Dér er vi uenige efter de samme linjer, som vi i øvrigt er uenige med SF, altså med hensyn til støtteordninger for det private erhvervsliv.

Jeg synes, at man med en vis støtte i de erfaringer, man har med hensyn til tilskud til forskellige energiprogrammer, kan sige, at der faktisk ikke kommer noget godt ud af disse tilskudsordninger, men at man i stedet skal satse på det, som SF nævner som en mulighed ved siden af, nemlig en påbudt forbrugsomlægning, påbudte besparelser og påbudte suppleringer af energiforsyningen ved hjælp af vedvarende energi.

Jeg kan se, at jeg kan ikke nå mere, der kunne ellers være god grund til at sige nogle flere ting om dette. Men det vigtige i netop at fastholde påbudssiden fremfor støtteordningerne er, at netop argumenterne om, at lønarbejderne skal være med til at betale disse ting via energiafgifter, via papirafgifter o. lign., de bortfalder.

Chr. Christensen (KrF):

Jeg skal medgive SF, at man med det foreliggende forslag til folketingsbeslutning har haft den positive målsætning at rette op på landets økonomi. Jeg kan også dele opfordringen til regeringen om at tage skridt til iværksættelse af foranstaltninger til imødegåelse af den økonomiske krise. Behovet for sådanne foranstaltninger er absolut påtrængende.

Sigtet med forslaget, at sikre en forbedring af betalingsbalancen, beskæftigelsessituationen og den sociale balance, er da positiv, men når vi så kommer til midlerne for at nå målet, er det også slut med vor positive holdning, idet de af SF anviste midler i det store og hele er veje i den økonomiske politik, som vi ved forskellige lejligheder klart har afvist at ville betrede.

Lad mig eksempelvis nævne skatte- og afgiftspolitikken med importafgiften, værdistigningsafgiften og råolieafgiften. Vi har ved tidligere lejligheder anvist andre veje i den økonomiske politik til at nå den målsætning, som vi er enige med SF om. Man kan sige det samme om den energi- og ressourcepolitik, som SF her foreslår, og så må man ikke glemme, at man ikke kan løse landets økonomiske politik alene ud fra en enkelt samfundsgruppes betingelser.

I bemærkningerne til forslaget hedder det, at det også er et oplæg til debat og til forhandling. Vi vil da gerne debattere nogle af de i forslaget fremsatte tanker i udvalget, men vi må generelt afvise forslaget, idet vi mener, det vil virke i stik modsat retning af den positive målsætning, man har sat op i indledningen.

Ib Christensen (DR):

Forslagets titel hviler jo på den forudsætning, at landsbykøbmanden er en profithungrende kapitalist, mens professoren ved Københavns universitet er en stakkels udbyttet proletar, og dermed har jeg sådan set kommenteret selve forslagens titel.

Man kunne også undre sig lidt over, hvad konsekvensen ville være for folketingets tid, hvis alle partier forelagde deres krisepaner til drøftelse, og man kunne bruge sin tid som andre til at sige, hvad man selv vil, i stedet for at kommentere forslaget. Men jeg vil gerne kommentere forslaget.

Der er planøkonomiske ting i det, som vi ikke under nogen omstændigheder kan støtte, tværtimod, og der er også fornuftige ting i forslaget. Den første, om en importafgift, er selvfølgelig ikke noget, vi kan acceptere. Det er protektionisme og intet andet, og mere er der ikke grund til at spilde af ord på det.

Værdistigningsafgiften har vi selvfølgelig sympati for. Vi mener, den skal omfatte jord og koncentrere sig om jord, men det er jo en kendt sag, at her har vi en anden opfattelse end SF. Vi kan dog nok i fællesskab sammen med de radikale og andre, hvis regeringen ellers vil, eller når den vil, gennemføre en dybtgående reform på dette område.

I den forbindelse vil jeg gerne spørge økonomiministeren, om det kan forventes, at det står fast, at regeringen i denne folketingssamling vil overholde det løfte, som skatte- og afgiftsministeren gav den 21. december ved tredjebehandlingen – men også tidligere i december – af statsgrundskylden: at gennemføre en almindelig ejendomsskatte-reform omfattende statsgrundskylden, omfattende lejeværdireglerne måske også og omfattende kapitalvindingsskatten. For jeg synes jo nok, ministeren i sin redegørelse her var noget vag i udtryk: »man overvejer«. Det, som regeringen bebudede, var jo faktisk, at der ville komme et forslag i denne samling. Jeg spør-

[Ib Christensen]

ger også under henvisning til Berlingske Tidende for den 13. februar, hvorfra jeg citerer:

»Statsministeren sagde i øvrigt, at regeringens planer om at finde en mere generel værdigtigningsløsning vil berøre både jordskatten og kapitalvindingsskatten, men han sagde, at en sådan løsning ligger længere ude i fremtiden.«

Om det var i relation til særlige kriseforslag vedrørende landbruget med finansieringsstøtte osv. eller det mere var en generel udtalelse, kunne det være interessant at få ministerens svar på.

Hvad angår tingslysningstoppet, mener vi, at det er noget, man kan unddrage sig ad anden vej. Hvad angår de selektive erhvervs-tilskud, er vi imod dem, lige så vel som vi er imod generelle erhvervs-tilskud. Hvad angår afskrivningssaneringer, er der noget af det, vi kan støtte, og som også ministeren gjorde opmærksom på, er noget af det allerede gennemført. Offentlig kapitalstyring er ikke vores bord. Virksomhedsdemokrati synes jeg det er udmærket at diskutere i offentligheden, men da vi er tilhængere af arbejdsmarkedets selvforvaltning og et frit arbejdsmarked, er det noget, som lønmodtagere og arbejdsgivere selv skal drøfte og gennemføre.

Energiplan uden kernekraft har vi selv fremsat forslag om, og det vil komme frem senere. Vi har bedt om udsættelse af førstebehandlingen, men senere vil det komme frem; vi agter at fastholde det. Genforhandling med DUC har vi også taget til orde for; også dér er vi altså enige. Et statsligt olieselskab er noget, der kan overvejes, hvis det er en nødvendighed for at sikre forsyninger, så også dér er vi i givet fald parate. Energifgifter tror vi derimod ikke på. Det er dyrt nok med transport og produktion med de energipriser, der er i Danmark i dag, og derfor er energifgifter reelt kun et dårligt påskud for at få penge i kassen, selv om begrundelsen altså er en anden, men det er det, der bliver funktionen.

Personaleudvidelser i kommunerne må være kommunernes sag. Vedrørende beskæftigelsespolitikken er det også vores opfattelse, at der skal føres en generel beskæftigelsespolitik, en generel økonomisk politik, der skaber beskæftigelse, som vi ikke har synderlig tro på særlige statslige foranstaltninger på dette område. Overarbejde er et spørgs-

mål, som lønmodtagerne, virksomhederne og arbejdsmarkedsorganisationerne selv må bestemme omfanget af. En fradragsreform er vi positivt indstillet over for. At selskabsskatten nu er forhøjet fra 37 til 40 pct. i modsætning til, hvad der står i forslaget, gør jeg lige opmærksom på, og vi mener, at 40 pct. er et rigtigt niveau. Beskatning af kursgevinster er en af de ting i forslaget, vi godt kan støtte.

Vi kan tilsige medvirken i udvalget til behandling af dette forslag, men jeg vil tro, at den behandling, der kommer i politisk-økonomisk udvalg med udgangspunkt i dette forslag, nok snarere bliver en generel økonomisk-politisk drøftelse af de foranstaltninger, de forskellige partier måtte ønske at få gennemført.

Gert Petersen (SF):

Jeg må da sige, at jeg ikke havde ventet sådan den helt store velvillige holdning fra salens side. Jeg er da godt klar over, at dette forslag bygger på nogle udgangspunkter, som helt klart og tydeligt må være de borgerlige partier her i salen imod, og som naturligvis også må gå imod nogle af de udgangspunkter, som den socialdemokratiske regering bygger på, fordi disse udgangspunkter falder sammen med det, som de borgerlige partier her i salen har stået og står for. Alligevel vil jeg da nok sige, at det underer mig en lille smule, at økonomiministeren var så afvisende, som han var, i betragtning af, at meget store dele af dette forslag, både når det drejer sig om selektive erhvervs-tilskud, energipolitik og meget andet, falder meget godt i tråd med de tanker, som er formuleret, og som har været omtalt i dagspressen her for ikke ret længe siden, ja, faktisk i disse dage af hr. Johannes Bremer, og som jeg har forstået har fået stærk opbakning fra den socialdemokratiske arbejderbevægelse og fagbevægelse. Men det var måske med den opbakning som med så meget andet, at det er noget, der mere ligner mundsvejr; når det kommer til stykket, vil man køre videre ad de traditionelle baner.

Nu skal jeg erkende, at økonomiministeren ikke var totalt afvisende, og det var den socialdemokratiske ordfører heller ikke. Der var ting i denne kriseplan, som man godt kunne tilslutte sig. Jeg bemærkede da, at hr. Hans Jørgen Jensen sagde noget om, at SFs

[Gørt Petersen]

plan indeholdt meget godt, men at der ikke var realistiske politiske muligheder, som det ligger i øjeblikket.

Det kan da godt være, men det synes jeg man skulle undersøge om der alligevel ikke var, og hvis regeringen ville tage en noget mere positiv stilling til forskellige sider i planen, til sider, som ikke burde ligge så langt fra regeringens egne synspunkter, hvis vi skal tro på, hvad den siger til andre tider, kunne det jo godt være, det viste sig, at der alligevel kunne komme et og andet igennem.

Men jeg vil da godt sige til hr. Hans Jørgen Jensen, at når vi nu skal lægge så meget vægt på det politisk realistiske, så forbavser det mig noget, at hr. Hans Jørgen Jensen umiddelbart derefter begyndte at tale om regeringens overskudsdelingsforslag fra december. Jeg er efterhånden ved at tro, at SFs hovedbestyrelse gjorde hele tanken om medejendomsret og medbestemmelsesret en ganske stor tjeneste ved at bremse det eventyr, som regeringen var på vej ud i i december.

Jeg hørte i dag til morgen i radioen en opinionsundersøgelse, som viste, at hvis forslaget om ØD med central fond kom ud til folkeafstemning, ville det få 11 pct. stemmer for sig, mens nogle og fyre procent ikke ved, hvordan de skal stille sig, og resten ville stemme imod. Det vil sige, at hvis et sådant forslag var blevet kørt igennem her, ville det med sikkerhed være bragt ud til folkeafstemning, og så ville der i hvert fald være blevet lagt gift for alle tanker i den retning i de næste 10-15 år, sådan som vi oplevede det efter jordlovsafstemningen i 1963. Jeg kan på sin vis godt forstå det, fordi det, helt bortset fra forslagets egne svagheder, blev sammenkoblet med en meget kraftig lønnedskæringspolitik. Det kunne jo ikke virke indbydende på lønmodtagerne.

Jeg synes altså nok, at netop hvis vi skal beskæftige os med det politisk realistiske, hr. Hans Jørgen Jensen, og det er jeg da indstillet på, kan vi så ikke blive enige om, at det er en meget, meget dårlig idé, når holdningen i befolkningen er, som den er, at prøve at køre den slags forslag igennem?

Men videre rejser sig hele spørgsmålet om, hvad det er for en økonomisk politik, man vil føre, og her synes jeg, at økonomiministerens i forvejen velkendte udadvendte personlige flegma, som jeg godt ved dækker over en betydelig større indre dynamik, ligesom slog

igennem totalt i forholdet til det forslag, som SF har lagt frem. Han sluttede af med at sige, at forslag som dem, vi er kommet med her, i hvert fald er unødvendige efter vedtagelsen af regeringens helhedsplan i december. Ja men jeg har da forstået det sådan, at man næsten panikagtigt nu skal til at begynde på sparerunder, at man skal lægge op til nye nedskæringer osv. osv., og når jeg ser tilbage på de sidste fem års politik, ser jeg en krisepolitik, som har ført til en langt mere ulige fordeling af realindkomsterne koblet sammen med en generel nedgang af realindkomsterne, men altså på forskellige niveauer og faktisk hårdest for dem, som i forvejen var dårligst stillet.

Jeg har set, hvordan man siden 1975 hver eneste gang har fastsat overenskomstudgangen herinde i dette folketing, og det er måske en skik, der skal til at være grundlovsfæstet. Så kan fagbevægelsen jo se, hvad den i øvrigt vil tage sig til.

Jeg har også set, at når man har fastsat disse lønninger, når man har gennemført afgiftsbyrdeforøgelser – jeg tror, det i de sidste år under SV-regeringen var af en samlet størrelsesorden på ca. 10 mia kr. – når man har gennemført nedskæringer, måske også som dem, man nu lægger op til – jeg har ikke set dem og kan derfor ikke rigtig tage stilling til dem – har jeg kunnet konstatere, at vi ikke har fået nedbragt arbejdsløsheden væsentligt, noget, men ikke væsentligt. Vi har stadig væk en alt for stor arbejdsløshed. Man taler om i fuldt alvor, at hvis det går, som det går, ender vi med 250.000 arbejdsløse i løbet af et års tid.

Betalingsbalanceunderskuddet er ikke blevet forbedret, men det er gået fra slemt til værre. Det er resultatet af de sidste fem års krisepolitik ført i fællesskab af socialdemokratiet og de borgerlige partier herinde, og når vi andre så kommer med, hvad vi prøver på at gøre til et realistisk alternativ, et realistisk forslag, som, uden at man skal ændre på grundlovens bestemmelser om beskyttelse af den private ejendomsret, og hvad ved jeg, dog kan rette væsentligt op på beskæftigelsessituation og betalingsbalance, så siger man flegmatisk: det er der ingen grund til at se nærmere på; det går meget godt, som det går. Nå ja, man kan have den opfattelse. Den er blevet dementeret så mange gange, og den kan vel også nå at blive dementeret nog-

[Gert Petersen]

le gange endnu. Jeg tror bare ikke, befolkningen i det lange løb vil finde sig i det. Den har fundet sig i det, tålmodigheden er lang, men jeg tror ikke, det går i det lange løb.

Jeg havde ikke ventet, at man på regeringspladserne eller den ene regeringsplads, der er besat under behandlingen af dette uvæsentlige forslag, ville tumle omkuld og sige: nej, her har vi løsningen på problemerne. Men jeg tror nok, at man burde indtage en noget mere åben holdning over for en række af enkelthederne, som ligger heri, for hvis ikke de bliver indarbejdet i en krisepolitik, så tror jeg ikke, at denne krisepolitik kommer til at gavne mere, end det hidtil har været tilfældet, og hidtil har den ikke gavnet, det kan vi konstatere.

Der var en ordfører, jeg tror, det var hr. Niels Helveg Petersen, der mente, at de forslag, SF er kommet med, er traditionelle. Nu vel, jeg erkender, at de er traditionelle i den forstand – som jeg sagde før – at de holder sig inden for grundlovens rammer, de forudsætter ikke først en revolution her i Danmark. Men de bryder faktisk med en hel del traditioner. De bryder med den tradition, at erhvervstilkud er noget, der skal drysses ud som en almindelig guldregn over hele erhvervslivet. De bryder med den tradition, at situationen skal være sådan, at der hvert andet år skal foretages folketingsindgreb i overenskomsterne. De bryder med den situation, at almindelige mennesker, almindelige lønmodtagere, i den store to tredjedele klasse, som ikke har nogen privilegier, vil kunne føle sig sikre i en årrække fremover og ikke bliver udsat for den slags chok, som folkettingen udsatte dem for her tidligere på dagen, da man forringede vilkårene for de arbejdsløse, dem, der er på efterløn osv., uden at de havde kunnet vide noget om det for bare 2 eller 3 måneder siden, altså en politik, som ikke giver den almindelige arbejdende befolkning den slags chok, men som har nogle effektive virkninger på beskæftigelsen, på en retfærdig fordeling af skattebyrden, på energipolitikken og dermed også på betalingsbalancen osv. Der er brud på en række traditioner her, kan jeg forsikre hr. Niels Helveg Petersen, og det er nok også derfor, han viser sig lidt vrangvillig, selv om man egentlig skulle have forventet, efter hvad man har hørt fra de radikale under valgkampen og ved andre lejligheder om energipolitik, om

beskæftigelsespolitik, om skattepolitik, at de var stærkt interesseret i en række af de enkeltheder, som er blevet lagt frem her.

Nu vel, jeg havde som sagt ikke ventet, at man havde accepteret forslaget, som det ligger. Der er også hele spørgsmålet om en importafgift. Jeg forstår her, at regeringen foretrækker nedskæring af afgiftsbyrder osv. fremfor at gribe ind over for den alt for store import. Man har vel stadig væk filosofien om, at vi kan producere og eksportere os ud af vanskelighederne, en filosofi, som vi har døjet med nu gennem 5 år, uden at den har bragt os ud af vanskelighederne.

Men jeg vil alligevel appellere til regeringen, til socialdemokratiet og til de partier, der i en række henseender er enige om visse energipolitiske og skattepolitiske spørgsmål, om at beskæftige sig med mange af de elementer, som er lagt frem her med henblik på den politik, som må føres i de kommende måneder, og som er nødvendig.

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne sige til hr. Gert Petersen, at jeg er naturligvis ked af, hvis alene min fremtrædelsesform, som hr. Gert Petersen opfatter som flegmatisk, har medvirket til den store skuffelse, hr. Gert Petersen er gerådet i. Jeg har ikke den holdning til forslagene, at der ikke er noget i dem, som vi ikke også arbejder på. Jeg gjorde udtrykkeligt opmærksom på, at der er en række af de forslag, SF her har fremsat, som vi enten har gennemført eller er i færd med at bearbejde, og det er da ikke udtryk for, at vi afviser dem. Så var der konkrete forslag, vi afviste, og det var bl. a. importafgiften på 10 pct., men ellers afviste vi da kun at gå ind på disse forslag i den formulering, de havde. Vi afviser ikke at løse problemerne på nogen punkter i den retning, hr. Gert Petersen har foreslået det, idet vi netop, som jeg sagde det, arbejder i den retning.

Jeg vil også gerne sige, at jeg henviste ikke kun til slut – men det er muligt, det netop var den flegmatiske form, der gjorde, at hr. Gert Petersen ikke rigtig hørte alle ordene – til det, vi havde gjort i december, men udtrykkeligt også til det, vi arbejder med som opfølgning af det, vi gjorde i december.

Nu synes jeg måske nok, at det er bedre at drøfte disse ting lidt afslappet fremfor at væ-

[Økonomiministeren]

re for panikslagene. Jeg forstod også, at hr. Gert Petersen vendte sig imod, at man fra andre sider måske var lidt vel panikslagen i øjeblikket. Det bedste er formentlig at drøfte køligt og afslappet, hvad der skal gøres. Men det er ikke udtryk for heller, at regeringen ikke mener, at der nu og senere må gøres noget temmelig alvorligt, for vi har ikke den opfattelse, at alting går godt.

Jeg vil også gerne sige til dem, der har fremhævet, hvad forskellige andre har udtalt om den økonomiske situation, at den omstændighed, at Nationalbankdirektøren og Kommissionsformanden, Roy Jenkins, har udtalt sig, og at vi ikke straks har erklæret, at det var fremragende og godt, det, de sagde, ikke er udtryk for, at vi ikke deler den opfattelse, at den industrialiserede verden og Danmark, måske ikke mindst Danmark, befinder sig i en særdeles vanskelig økonomisk-politisk situation for øjeblikket, og vi er også indstillet på, at der må gøres noget ved det.

Til hr. Ib Christensen, der spurgte, om vi havde ændret opfattelse vedrørende en almen ejendomsskatte-reform, vil jeg sige: vi stiler stadig væk imod at kunne fremsætte et sådant reformforslag i denne samling.

Så vil jeg gerne sige til dem, der ivrigt har diskuteret, hvorvidt SFs forslag var traditionelt eller det gik ad nye veje, at mange af de forslag, SF har fremsat, kender vi fra tidligere, og vi har været med til at stemme dem ned, så man kan vel nok sige, at de er traditionelle i den forstand, at de er kendte. Men jeg synes dog, at når nu de borgerlige partier har skældt så meget ud, burde man kvittere over for SF med, at en del af de tankebaner, SF her har fulgt, ikke ligger så milevidt fra de tankebaner, man har fulgt, når man har lavet kriseforanstaltninger ved forlig. Jeg er endda bange for, at de ligger nærmere ved en række af de foranstaltninger, vi har gennemført, end SF egentlig selv kan lide at være ved. Derfor vil jeg gerne slutte med at kvittere og sige, at jeg synes, det trods alt må hilses med glæde, at SF har gjort sig denne umage for at finde konkrete veje ud af en række af vores problemer og prøvet at stykke dem sammen. Formen, det er foregået under, en beslutningsdebat, er måske nok mindre hensigtsmæssig, for det er jo enormt svært at komme ind på alle emnerne og især at undgå at gøre det overfladisk, i hvert fald for de stakkels ordførere, der kun har 5 minutter.

Ministeren har et helt kvarter, og jeg forsøgte at bruge det for netop at vise, at vi også gerne vil se alvorligt på de enkeltheder, som SF har fremlagt.

Gert Petersen (SF):

Jeg må sige, at jeg synes nok bedre om det, ministeren sagde her i anden omgang.

Jeg vil godt føje til, at vi i socialistisk folkeparti har den opfattelse, at den økonomiske krise, som – det er en realitet – kommer udefra, mener jeg at man har tacklet så dårligt gennem de senere år herhjemme, at den er blevet forværret derigennem. Men den kommer udefra, og alt taget i betragtning, med de prisstigninger, vi oplever på en række produkter, Danmark har brug for, er Danmark i den forstand blevet noget fattigere. Det kan vi godt blive enige om. Men så kommer det store spørgsmål: hvordan tackler man så den krise? Og her synes jeg under alle omstændigheder, at erfaringerne fra de sidste fem år burde tilsige ikke mindst de partier, der knytter sig til arbejderbevægelsen, at det går ikke rigtig længere på denne måde; det vil være nødvendigt med andre former for indgreb, indgreb, der lægger op til en omstrukturering af vores samfund, hvis vi skal klare krisens virkninger.

Vi har ikke den opfattelse – jeg tror, det var VS' ordfører, der var inde på det – inden for socialistisk folkeparti, at man med et forslag som dette kan løse krisens problemer grundlæggende. Det drejer sig om at afhjælpe nogle af dens virkninger, ligesom jeg også har forstået – dette være sagt til VS – deres forslag om en beskæftigelsesplan og en energipolitisk plan, som de tidligere har lagt frem, og hvor de sagde, at de faktisk kunne løse arbejdsløshedsproblemet næsten til bunds under nuværende vilkår, at det også fra deres side er forslag, der sigter på at afhjælpe krisens virkninger, men ikke på at overvinde krisen totalt. Det tror jeg ikke vi kan gøre isoleret i Danmark, men vi kan gøre meget mere for at lette virkningerne af krisen, men erfaringen viser altså, at vi gør det ikke ved de bestandige indgreb i lønningerne, vi gør det ikke ved de bestandige forhøjelser af så den ene og så den anden afgift uden hensyn til, hvad det er for nogle afgifter, uden at de indgår i et virkelig samfundsøkonomisk og et socialt afbalanceret hele, og vi gør det ikke ved, som jeg sagde tidligere,

[Gert Petersen]

at strø erhvervstilskud ud som en almindelig grundregn over erhvervslivet.

Hvis de tanker, som vi er kommet med i dette forslag, måske har forekommet hr. Niels Helveg Petersen traditionelle, så tror jeg langt snarere, det hænger sammen med, at han inden for de senere år har kunnet læse lignende betragtninger i skrifter fra et organ, som ikke er socialdemokratiet ukendt, nemlig Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. Det er i høj grad deres synspunkter, som har inspireret os til denne politik, vel med undtagelse af selve spørgsmålet om importafgiften, som jeg må sige at jeg under udvalgsbehandlingen glæder mig til at komme til at diskutere med regeringen og også de andre partier, for jeg kan slet ikke acceptere, at det af hensyn til almindelig folkeret og indgåede aftaler skulle være umuligt at gennemføre en sådan importafgift. Det er heller ikke umuligt i henhold til EF. Jeg hører til EFs voldsomste kritikere, men jeg vil dog ikke bagvaske EF så stærkt, som andre har gjort her, der siger, at det er umuligt på grund af EF. Det er det faktisk ikke, men det får vi lejlighed til at se nærmere på under udvalgsbehandlingen, ligesom jeg vil forudsikke, at vi kommer til at gennemgå en række af de andre tanker, der er med i forslaget, under denne udvalgsbehandling.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg kunne have lyst til at diskutere omfattende med hr. Gert Petersen, hvad der var traditionelt, og hvad der ikke var. Om differentieret moms, indgreb over for forbrugslån, som vi foretog i december, afvikling af visse afskrivningsregler for varelagre, nedsættelse af et udvalg, der skal kulegrave forskelligt, er traditionelt eller utraditionelt. Jeg mener, det er temmelig traditionelt. Én ting vil jeg gerne gøre hr. Gert Petersen opmærksom på: vi har jo faktisk et kapitalmarkedsråd. Hr. Gert Petersen efterlyser en samfundsmæssig styring af kapitalressourcerne. Vi har faktisk sådan et instrument allerede. Men så vidt jeg ved, har dette råd ikke holdt møde de sidste 4 år.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Først hvad det traditionelle angår. Det traditionelle består desværre i, at disse udmærkede og gode forslag, som har været

fremSAT adskillige gange, er blevet forkastet hver gang, og det er landets situation ikke blevet bedre af. Den tradition synes jeg nok man skulle ændre på.

Og hvad det andet angår, kapitalmarkedsrådet, er jeg helt enig med hr. Niels Helveg Petersen, og jeg er glad for, at det blev nævnt heroppefra. Vi har sandelig tænkt os at inddrage dette kapitalmarkedsråd og spørgsmålet omkring det under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Arentoft):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det politisk-økonomiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om helligdagsarbejdsløsheds- understøttelse.

[Af Glistrup (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 98. FremSAT 17/1 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Dette forslag og andre forslag fremSAT af fremskridtspartiet viser med al ønskelig tydelighed, at der er en betydelig afstand i synspunkter mellem hr. Glistrup og regeringen, hvad angår arbejdsløshedsunderstøttelsen. Vi har den opfattelse, at det er godt, at der er en god erstatning for de mennesker, der bliver ramt af arbejdsløshed, men samtidig har vi den opfattelse, at vi har en forpligtelse til at fjerne alle muligheder for utilsigtet anvendelse eller misbrug af lovgivningen, og det hvad enten det drejer sig om utilsigtet anvend-